

Технолошки напредак обезбеђује напредовање различитих цивилизација на вредносно неутралан начин. Социјалне мреже широм света (Фејсбук, Твитер) омогућиле су људима различитих супкултура, култура и цивилизација да изразе и поделе своје политичке ставове, да поделе информације које сматрају истинитим или вредносно значајним, изван токова империјалних и сателитских медија и исто такве строго контролисане демократије.

Чак је и одлазећи маг геостратегије западне цивилизације Збигњев Бжежински могао да призна да се у свету појавио феномен глобалног политичког буђења: „Никад до сада се није толико отворено показивала политичка самосвест. Зато се светом тешко управља. Запад више не доминира светом.“ [\[1\]](#)

И заиста, ових данас сведоци смо чудесног преокрета у односу западног света према Србији. Чим је владарима империје постало јасно да Србија полако али сигурно скреће ка своме заштитнику са истока, отворена јој је капија дворишта ЕУ. У овом отварању су, по схватању овог аутора, већу улогу одиграла мишљења народа изражена на друштвеним мрежама и у електронским коментарима вести на различитим медијима, него званична политика с било које стране.

Срећа се ипак не састоји у раду на европском пројекту

Иако се са овим ставом не би сложили индоктринирани заступници либералне идеологије, овакав редукционизам типичан је вредносни суд њихових ауторитарних гласоговорника. Ако ћемо право, срећа се не мора састојати ни у раду, већ, на пример, у душевном смирењу. Међутим, овде није реч о било ком раду, већ о добро плаћеном раду, што у преводу значи - о новцу. А вредност новца, до сада, најбоље је умела да разуме и увећа владајућа протестантска цивилизација. У њеним ортодоским оквирима сваки разговор о вредности искључиво је разговор о новцу.

„Често волим рећи: био је католик или протестант у једном чисто православном окружењу, наравно ријеч „католички“ употребила сам у метафоричком, свакако

позитивном значењу.“ [2] Наравно, овако се поигравају метафорама само атеисти, а они највише воле да говоре о религијској равноправности, као да је атеизам религија. Владајућа идеологија, у недостатку равноправног такмаца, себе чини невидљивом представљајући се често у камелеонској форми секуларних религија.

„Његов животни пут сведочи о високој интелигенцији, али, такође, и о бескрупулозности и камелеонској способности идеолошког преображаја која је дата само онима који су у свим ситуацијама примарно оријентисани на згртање приватног богатства.“ [3] Стара номенклатура и њени идеолошки и културни наследници и заступници у транзиционом мутљагу постали су најватренији пропагатори, узурпатори и конзументи „нових вредности“. Све се мења да би све остало исто, једино се друштвено богатство одлива из (транзиционе) земље, а њено становништво на том путу масовно сиромаше.

А где су знање, стручни кадрови и стимулативна организација рада

Да би Србија могла да напредује, мора бити свесна свог културно-цивилизацијског идентитета, своје геополитичке позиције, компаративних предности својих економских и људских ресурса и својих националних интереса. О свему овоме на један интуитиван начин више „знају“ њене масе него њена корумпирана елита. Колико би припадника те елите пристало да ради у једном *институту за српске студије*, за исти новац као у неком институту за цивилне или неке друге студије? Колико њих уопште може да замисли потребу формирања једне такве институције, коју иначе имају све нације које држе до себе. Како би на то гледала српска држава, а како друге државе?

„Управљачима у земљама транзиције много више (је) стало до оцена успешности или неуспешности системских промена које дају главни „рецензенти“ тих промена – институције светског капитала, него како их оцењује, и пре свега како их доживљава, главнина домаћег становништва.“ [4] Ово најбоље говори о томе одакле се моћ делегира управљачким елитама и колики је реални друштвени утицај успостављене демократије.

Тамо где би требало да нам помогну знање и организација, убацују се идолопоклонство и аутошовинизам. Са донацијама пристиже и корупција, а нестаје одговорност. Масовно усађивање кривице треба да спречи обнову самопоштовања.

Финансијска, сексуална и психолошка контрола

Канали новчаних токова нису, међутим, једина полуга остваривања туђих интереса, њих је само најлакше идентификовати. Културна индоктринација и окупација најчешће се и најмасовније користи, и најтеже препознаје. Ако је систем вредности једног друштва неутемељен, онда је врло лако подметати рог за свећу, нарочито када су промотери мултикултурализма и толеранције субјекти без аутохтоног културног идентитета, уз то често на позицијама државних функционера или службеника.

„Ако је ово извор за који верујеш да је вредан, треба да преузмеш контролу над њим. Контрола значи финансијска, сексуална или психолошка контрола до мере где би открио своје изворе и добио задужења.“ [5] И наравно, оваква делатност „не сматра се“ обавештајном делатношћу: „Обавештајни рад је прикупљање података о неким стварима које државе желе да сакрију...“ [6] Али ако коза лаже, препоручене методе не лажу, макар читаву активност назвали „комерцијалним обавештајним радом“

[7]

. Нушићев Алекса Жунић испољио је већу политичку самосвест када је на својој визиткарти написао – срески шпијун!

На срећу, модерна српска држава имала је искуства са оваквим активностима против својих интереса још у свом зачетку. Иван Југовић (Јован Савић), писар и секретар Правитељствујушег совјета (1805-1807), бавио се обавештајним радом за суседну империју, уз чију је помоћ и пребегао. Данас сличну активност таблоиди приписују свемоћним шефовима кабинета. Ондашњи министри, у својој устанничкој наивности, реаговали су бесом уместо миротворне равнодушности.

Не јавља само викиликс, већ и твитер

Као што смо од викиликса већ сазнали какви су психолошки и професионални профили лидера на предстојећим изборима, тако нам је и твитер први одцвркутао ко је нови кандидат за чланство у ЕУ. Србија сада може одлучније да прионе на своју модернизацију и да, упркос обећаном пријему, учврсти своју нарастајућу политичку самосвест. У томе ће успети само ако не буде превише слушала своју елиту, у чему ни до сада није претеривала.

Практично то значи да је много мање важно где ће нас примити, а где не, и шта о томе говоре промотери разних империјалних интереса, а много више шта сами можемо да учинимо за себе, гледајући сопствене потребе и управљајући својим бродићем између сцила и харибди истока и запада.

Најопаснији би био толико хваљени једносмерни пут. Таквим путем смо већ ишли, пре најновијег ослобођења, и природно је да бивша номенклатура жели да настави њиме. Народ је ту мудрији. Делић спљоштене атинске демократије доступан је још само у електронским мрежама. Док мреже не почну да се склапају. А тада ћемо наћи ново, још боље, решење.

---

[1] <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.299.html:365310-Bzezinski-Amerika-izgubila-moc>

[2] http://starisajt.nspm.rs/koment2006/2007_ruzica_dj1.htm

[3] Из анализе немачке фондације „Фридрих Еберт“, Црна Гора у Ђукановићевом загрљају, Политика, 1.3.2012., стр. 4

[4] Зоран Видојевић: Транзиција и глобализација, Публикација у оквиру истраживачког пројекта „Транзиција друштва и привреде Србије у процесу глобализације и регионализације – правци промена и апликативни модели“ (ев.бр.1800).

[5] <http://www.politika.rs/rubrike/Politika/Stratfor-izmedju-strateske-analize-i-obavestajnog-rad-a.sr.html>

[6] Исто

Сазревање политичке самосвести

Пише: Драган Митровић
среда, 14 март 2012 01:12

---

[7] Исто